

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. BRONISŁAWA CZECHA W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2016/2017

Wydział Turystyki i Rekreacji

Kierunek studiów: Turystyka i Rekreacja

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Kod kierunku: 812

Stopień studiów: I

Specjalności: E-biznes w turystyce
Hotelarstwo
Obsługa ruchu turystycznego
Turystyka przygodowa

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Biologiczny rozwój człowieka
KOD PRZEDMIOTU	TIR812 ASA1
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty ogólne
LICZBA PUNKTÓW ECTS	5.00
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	1

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	SEMINARIUM	INNE	—
1	30	30	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cell1 Przekazanie studentom wiedzy z zakresu budowy anatomicznej i przebiegu rozwoju biologicznego człowieka w określonych warunkach ekologicznych i środowisku społecznym

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

1 Znajomość biologii człowieka w zakresie szkoły średniej

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza: Posiada znajomość budowy ciała człowieka oraz zna kryteria oceny wieku biologicznego i zaawansowania w rozwoju somatycznym i motorycznym wraz z oceną zaburzeń w przebiegu rozwoju.

EK2 Wiedza: Zna uwarunkowania rozwoju biologicznego przez czynniki środowiska wewnętrznego i zewnętrznego.

EK3 Wiedza: Posiada wiedzę z zakresu motoryczności człowieka i zna rolę aktywności fizycznej jako podstawowego elementu prozdrowotnego stylu życia.

EK4 Wiedza: Posiada umiejętności wykonywania badań somatometrycznych przy zastosowaniu odpowiednich technik i instrumentów a także sposobu wykorzystania zgromadzonych danych.

EK5 Wiedza: Potrafi dokonać oceny poziomu, tempa i harmonii wzrastania oraz identyfikować zaburzenia procesów wzrastania. Posiada umiejętność oceny wieku biologicznego osobnika na tle aktualnych norm rozwoju.

EK6 Wiedza: Potrafi dokonywać obliczeń koniecznych do określenia proporcji, typu somatycznego i składu ciała.

EK7 Wiedza: Posiada umiejętność przygotowania pisemnych raportów z przeprowadzonych pomiarów i obliczeń dotyczących proporcji, typu somatycznego i składu ciała.

EK8 Wiedza: Posiada umiejętność prezentowania w formie ustnej zagadnień teoretycznych i metodologicznych w zakresie problematyki przedmiotu.

EK9 Kompetencje społeczne: Potrafi pracować w zespołach i pełnić w nich różne funkcje.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Podstawowe prawa i pojęcia dotyczące rozwoju biologicznego człowieka. Periodyzacja ontogenezy. Faza ewolucji (okres prenatalny, noworodka, dzieciństwa neutralnego płciowo, dzieciństwa zróżnicowanego płciowo, młodzieńczy). Faza transformacji (okres dorosły i dojrzały). Faza involucji (okres starzenia i starości).	10
W2	Wiek biologiczny i kryteria jego oceny. Pojęcie normy jako biologicznego układu odniesienia.	2
W3	Uwarunkowania rozwoju przez czynniki endo- i egzogenne. Endogenne determinanty i stymulatory rozwoju. Płeć, rasa i konstytucja fizyczna jako czynniki genetyczne.	8
W4	Czynniki egzogenne: modyfikatory naturalne i kulturowe. Relacje człowiek-środowisko (reguły ekologiczne). Biologiczne skutki stratyfikacji społecznej. Międzypokoleniowa tendencja przemian. Rola aktywności fizycznej w procesie rewitalizacji.	8
W5	Chronobiologia-rytmy biologiczne i ich rola w planowaniu pracy i wypoczynku.	2
	RAZEM	30

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C1	Elementy budowy histologicznej i anatomicznej człowieka ze szczególnym uwzględnieniem układów: kostnego, mięśniowego i krążenia.	6
C2	Wprowadzenie do antropologii i biologii człowieka. Definicje i podział nauk antropologicznych. Zastosowanie praktyczne antropologii.	2
C3	Charakterystyka ontogenezy. Podstawowe procesy rozwojowe. Modele rozwojowe. Adaptacje i adjustacje. Normy rozwoju i zmienność międzysobnicza.	2
C4	Czynniki rozwoju biologicznego człowieka. Determinatory, stymulatory i modyfikatory rozwoju. Uwarunkowania rozwoju przez czynniki egzogenne: środowisko naturalne i kulturowe.	2
C5	Biologiczne skutki stratyfikacji społecznej. Międzypokoleniowa tendencja przemian (trendy sekularne).	2
C6	Periodyzacja ontogenezy. Rozwój prenatalny. Budowa układu rozrodczego człowieka oraz procesy spermat- i oogenezy.	2
C7	Środowisko rozwoju płodu - macica, łożysko i błony płodowe. Ciąża i poród.	2
C8	Zaburzenia rozwoju. Mutacje. Choroby genetyczne. Badania prenatalne.	2
C9	Rozwój postnatalny. Charakterystyka poszczególnych etapów rozwoju: noworodek, niemowlę, dzieciństwo nieodróżnicowane i odróżnicowane płciowo, okres młodzieńczy i dorosłości.	6
C10	Okres inwolucji. Teorie starzenia się organizmów. Zmiany narządowe w procesie inwolucyjnym.	2
C11	Antropogeneza.	2
	RAZEM	30

SEMINARIUM

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
S1	Metody badań w biologii człowieka: somatometria i somatoskopia. Aspekty teoretyczne i praktyczne.	10
S2	Wskaźniki antropologiczne.	2
S3	Wzrastanie z wiekiem cech somatycznych: kinetyka, dynamika, rytmika i dymorfizm płciowy. Kształtowanie się proporcji ciała w ontogenezie.	6
S4	Normy rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży.	2
S5	Wiek rozwojowy - kryteria i metody jego oceny: wiek morfologiczny, szkieletowy, zębowy, wtórnych cech płciowych, sprawności fizycznej.	2
S6	Somatotypologia: metody oceny typu somatycznego (biotypu) człowieka.	6
S7	Ocena składu tkankowego ciała.	2
	RAZEM	30

7 METODY DYDAKTYCZNE

- M1 Wykłady
- M2 Ćwiczenia laboratoryjne
- M3 Praca w grupach
- M4 Praca z podręcznikiem
- M5 Prezentacje multimedialne
- M6 Konsultacje

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	60
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	20
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	30
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	125
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	5

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Ćwiczenie praktyczne
F2	Kolokwium
F3	Odpowiedź ustna
F4	Aktywność na zajęciach

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Egzamin pisemny
P2	Kolokwium

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

1	Do egzaminu przystępuje student, który uzyskał zaliczenie z ćwiczeń.
---	--

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	Na pytania dotyczące budowy ciała człowieka i kryteriów oceny wieku biologicznego oraz zaawansowania w rozwoju somatycznym i motorycznym wraz z oceną zaburzeń w przebiegu rozwoju udziela co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3	Na pytania dotyczące uwarunkowań rozwoju biologicznego przez czynniki środowiska wewnętrznego i zewnętrznego udziela co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	Na pytania dotyczące motoryczności człowieka i roli aktywności fizycznej jako podstawowego elementu prozdrowotnego stylu życia udziela co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi..

NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 3	Student wykonuje samodzielnie badania większości cech somatycznych stosując odpowiednie techniki i instrumenty pomiarowe.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 5	
NA OCENĘ 3	Student samodzielnie dokonuje oceny poziomu, tempa i harmonii wzrastania. Student dokonuje oceny wieku biologicznego osobnika na tle grupy porównawczej.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 6	
NA OCENĘ 3	Student samodzielnie określa proporcje ciała i typ somatyczny przy pomocy co najmniej jednej metody somatotypologicznej oraz szacuje skład ciała według modelu dwuskładnikowego.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 7	
NA OCENĘ 3	Student samodzielnie przygotowuje pisemne sprawozdania z przeprowadzonych pomiarów i obliczeń dotyczących proporcji, typu somatycznego (określonego jedną metodą) i składu ciała według modelu dwuskładnikowego.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 8	
NA OCENĘ 3	Student dokonuje co najmniej jednej prezentacji w formie ustnej z zakresu zagadnień teoretycznych i metodologicznych dotyczących problematyki przedmiotu.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia
EFEKT KSZTAŁCENIA 9	
NA OCENĘ 3	Student uczestniczy w pracach zespołowych nie pełniąc w nich roli kierowniczej.
NA OCENĘ 4	do uzgodnienia
NA OCENĘ 5	do uzgodnienia

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W02, K_W17	Cel1	C1 C2 S1 S3	M2 M4 M5	F4 F3 F2 P2
EK2	K_W06, K_W11	Cel1	C3 C4 S3 S4	M1 M3 M4 M5	F3 P2 P1
EK3	K_W02, K_W06, K_W16	Cel1	C1 C4 C5 S1 S3	M1 M4	F3 F2 P1
EK4	K_U01, K_U05	Cel1	C1 S1 S3	M2 M3 M4 M5	F3 F2 F1 P1
EK5	K_U02, K_U11	Cel1	C1 C2 S2 S3 S4	M1 M2 M4	F3 F2 F1 P1
EK6	K_U11, K_U16	Cel1	C2 S2 S3 S5	M1 M2 M3 M4 M5	F3 F2 P1

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK7	K_U16, K_U17	Cel1	S2 S4 S5	M2 M3 M4	F2 P1
EK8	K_U16, K_U17	Cel1	S2 S3 S4	M2 M3 M4	F2 P1
EK9	K_K01, K_K04	Cel1	S2 S4 S5 S6	M2 M3 M4 M6	F3 F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 Jopkiewicz A., Suliga E. — *Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania*, Radom-Kielce, 2005, ITE
- 2 Charzewski J.(red) — *Antropologia*, Warszawa, 1999, AWF Warszawa
- 3 Osiński W. — *Antropomotoryka*, Poznań, 2003, AWF Poznań
- 4 Gołąb S., Chrzanowska M. (red.) — *Przewodnik do ćwiczeń z antropologii*, Kraków, 2016, AWF Kraków

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 Wolański N. — *Rozwój biologiczny człowieka*, Warszawa, 2012, PWN
- 2 Michajlik A. — *Anatomia i fizjologia człowieka*, Warszawa, 2009, PZWL

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr Łukasz Kryst (kontakt: lkryst@poczta.onet.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

dr Małgorzata Kowal (kontakt: malgorzata.kowal@awf.krakow.pl)

dr Jan Sobiecki (kontakt: jan.sobiecki@awf.krakow.pl)

dr Agnieszka Woronkiewicz (kontakt: agnieszka.woronkiewicz@awf.krakow.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data) (odpowiedzialny za przedmiot) (kierownik) (dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....